

AHMED GÜNBAV
YILDIZ

Üç

Deniz Ötesi

AHMED GÜNBAY YILDIZ

1941 yılında Tokat'ın Reşadiye kazasına bağlı Kızılcaören köyünde doğdu. Annesi Saniye Hanım, babası Haydar Bey'dir. Öğrenimine köyünde başladı ve on yaşına kadar orada sürdürdü. Daha sonra babasının işi dolayısıyla Ankara'ya yerleşen ailenin bir ferdi olarak, Hüseyin Güllüoğlu Ortaokulu ve Yeni Mahalle Lisesi'nde öğrenimine devam etti. Bu arada edebiyata ilgi duydu ve şiirler yazdı. İlk zamanlarda şiir bir tutku hâline gelmişken, zamanla edebiyatın diğer dallarına da ilgi duymaya başladı. Hikâyeleri ve makaleleri muhtelif dergi ve gazetelerde yayınlandı.

Ahmed Günbay Yıldız, asıl yükselişini romanla yaptı, romanda karar kıldı. "Çiçekler Susayınca", "Yanık Buğdaylar" ve "Figan" romanları muhtelif gazetelerde tefrika edildi ve daha sonra kitap hâline getirildi. Bunu diğer romanları takip etti.

Yazar, eserlerinde Türk toplumunun her kesimini ele aldı ve işledi. İyi ve kötü yönleri ile insan ve toplum arasındaki etkileşimin ötesindeki sebepleri tespit ederek gözler önüne serdi. Ayrıca çözüme yönelik ipuçları da verdi.

Yazar evli ve dört çocuk babasıdır.

Yayımlanmış eserleri:

1- Çiçekler Susayınca	25- Aşka Uyanmak
2- Yanık Buğdaylar	26- Bahçemde Hazan (şiir)
3- Gurbeti Ben Yaşadım	27- Figan
4- Ülkemin Açmayan Çiçekleri	28- Sitem
5- Al Yüreğim Senin Olsun (şiir)	29- Siyah Güller
6- Benim Çiçeklerim Ateşte Açar	30- Hülyalar Hüzün Açtı
7- Aynada Batan Güneş	31- Güneşe Matem Düştü
8- Dallar Meyveye Durdu	32- Leyl Işıkları
9- Bir Dünya Yıkıldı	33- Günahın Rengi
10- Üç Deniz Ötesi	34- Yıllar Geriye Dönse
11- Sevdalar Sözde Kaldı	35- Seni Unutmaya Gücüm Yetmedi
12- Sahibini Arayan Mektuplar	36- Sevmekten Korkuyorum
13- Hayata Dair Notlar (deneme)	37- Ona Secde yakışıyor
14- Gün Solar Akşamın Mateminden (şiir)	38- Gül ve Hüzün
15- Afedersin Hayat	39- Kiralık Hayaller
16- Gelirim (şiir)	40- Orada da Yıldızlar Kayar mı?
17- Yürekte Büyüme	41- Kayıp Sabahlar
18- Sokağa Açılan Kapı	42- İstanbul Yüzlü Kadın
19- Boşluk	43- Kendimi Unutup Sana Ağladım
20- Sular Durulursa	44- Efkâr Vakti
21- Ekinler Yeşerdikçe	45- Babamdan Sonra
22- Mavi Gözyaşı	46- Kelebekler Gamsız Uçar
23- Azat Kuşları	47- Beyaz Atlı
24- Gönül Yarası	48- Kaderin Çağırdığı Yerdeyim
	49- Aşk Diye Bir Şey

**Hayat, aşkı gönlümde, eli boğazımdadır,
Bir hayat yaşarım ki yüreğim ağzımdadır.**

Suratını kaplayan karmaşa bulutları panik halindeydi. Çatık kaşlarının arasında adeta bütün dünya insanının acılarını sıkıştırmış, bırakamıyordu. Ruhunun aynadarlığını yapan gözlerinde derin bir ürperti vardı. Yaya geçidinin kıyısında, yaprakları solmaya yüz tutmuş ağaca omzunu yaslayıp hüzünlü bir eda içinde, Çirçik nehrini seyre koyuldu. Nehrin sularından yansıyan pırıltılar, göz kamaştıran kıvılcımlarını artırıyor, Taşkent, kavurucu bir sıcaklığın kucağından, akşamın serinlik vaat eden davetine hazırlanıyordu. Gökleri ve yeri kucaklayan gözleri, sabırsız bekleyiş içinde olduğunu kolaylıkla ele vermekteydi. Tepesinde velvele kopararak döneleyen bir kuş sürüsü, şamatayla süzülüp Çirçik nehrinin sularına çekildi.

Tıp fakültesinde talebeydi. Bulunduğu okulda, belki de dikkatleri üzerine çekebilen en cazip delikanlı oydu. Üzerinde bulunan esrarlı bakışların büyümlü pırıltıları kişiliğini yüceltir, onu ulaşılmazlığa yükselterek, gözlerde devleştirdi. Saçları kuzguni siyahtı, lüle lüle kıvrımlarla ahengini bulur, alınının üzerine fön çektirmişçesine iner, gül goncasının katmerleşmesi gibi son

çizgisine ulaşırdı. İçine kapalı bir insandı. Kolaylıkla erişilmezdi yüreğine... Haset dolu gözlerin sahipleri, heveslerinin çağlayanlarında, arzularını azgın şelalelerin uçurumlarına terk ederlerdi. Son sınıftaydı okullar açılalı, on ya da on beş gün ancak olmuştu.

Günün solmaya başlayan ışıkları, yeryüzünde bilmem kaçınıcı veda seremonisini hazırlamakla meşgulken, Enes Taşkent'ten uzaklarda bulunan babasını, çilekeş anasını düşünmekteydi... Sonra, henüz lise çağlarındaki Mansur doldurdu hülyalarını. Yağız çehresindeki karagülmezlik, zeytin rengindeki gözlerinden yayılan sitem, tütsü tütsü yaladı düştüğü yerleri. Baba, pamuk tarlasında ezgindi. Ana çalışmakta olduğu dokuma fabrikasında keder yumaklarını açar, makineler nakış nakış, desen desen çile dokerdu.

Şu an, kızıl bir rüzgârın kasırgasına kapılmıştı duyguları. Kara bir yazgının çemberinde sıkışmışçasına daraldı soluğu. Bir muştaya yararı, bir yenilmez bahtın ezici gücü çöktü omuzlarına. Gözyaşları her vakit dış âlemlere yansımaz, içe dönük akan yaşlar da vardır. Enes, o gözlerin kiskanarak ufkunda tuttuğu delikanlı, omuz verip yaslandığı ağacın dibinde, sessiz iç âlemine akan görünmez yaşlarla ağlıyordu. Çekemediği ıstırabın belirtileri kirpiklerin kapılarını aralamadan, içindeki kıvrımların dipsiz engellerini aşıp, sinesine akmaya başlamıştı. Görünüşte hiçbir derdi yoktu... Bütün bunlara rağmen, alıp verdiği her nefeste omuzlarını çökerten sinsi bir esaretin, kahredici belirtileri hâkimdi yüreğinin başında... Arzularına tercüman olamayışı, çaresizliğin her gün biraz daha dünyasını sıkıştıran çemberi, açısını daralttıkça değişik bir acı burkardı yüreğini. Nefsinin, şehveti körükleyen arzularına tutsak olmadan yaşıyordu.

Sınıfta okulun bahçesinde, laboratuarda, peşinde gölgesi gibi gezen kızlardan birinin değişik baktığını fahmetse, göğsünü

tırmalayan bir ürpertiyle irkilirdi. Her şeyden evvel sinесinin başında varlığını hissettiren bir korku vardı. Köleliğin içe dönük çilesini çekerek yaşıyordu. Aslında gözyaşlarını hiç mi hiç sevmeydi. İç aleminde ağlardı. Hareket ve davranışlarından, ortaya donuk bir manzara çıkardı.

Duygularının körelmiş, hissiyatının çürüyüp gençliğinden silinmiş görünümünde oluşu, elbette sebepsiz olamazdı. Soğuk yüzlü, donuk bakışlı, içten pazarlıklı cemiyetle iç içe yaşayışı, onu yadırganır bir manzaraya çevirmişti. Bütün çabalarına ve iradesinin katılığına rağmen, son sınıfında okuduğu fakültenin sıralarına, ince, üzölmüş, hafif bir esintinin bile darbesine mukavemeti zayıf, pamuk ipliği ile bağlı gibiydi. Basit bir sürtüşme, kin, kapris yahut adi bir iftira bütün emeklerini; kızıl esintili, hoyrat bir rüzgârının önüne katıp, Sibirya'nın nefes kesen dondurucu soğuklarına kadar sürükleyebilirdi. Kim bilir, belki de sırf bu yüzden gönöl işlerine yüz çevirmektedir. Kendisini bir nefes kadar yalandan takip eden kızdandan bile habersiz, ezik, körelmiş duygularla, uzaklara anlamsız bakmaktaydı.

Daha bugün okulun bahçesinde, bütün hissiyatının allak bullak olduğu dakikaları ürpertiyle yaşamıştı. Sarı, briyantın yemişçesine parlak saçları bukle bukle dalgalanan kız, yosun yeşili gözlerini ufkunda geriyor, bütün hissiyatım dudaklarının pervanesine verip ilanı aşk ediyor:

– Duygularıma bütün kalbinle karşılık verdiğin gün beni mutlu edeceksin.

Enes oturduğu kanepenin üzerinden hışımla doğruluyor, deryasında zıpkın yemiş balık gibi tedirgin tavrıyla geri geri çekiliyor, bozulmayan bir sükûtle, genç kızın gözlerinin içine baka baka uzaklaşmaya çabılıyor... Apayrı birkaçış, değişik bir dalgalanış içinde çırpıyor, Sonya'nın duygularına esir olan yüreği, hissi-

yatını açığa vuramayışın sıkıntısı içinde bunalıyor... Şu an, üç beş adım gerisinde bekleyen yine aynı kızdı. Sonya Kalpaçoya...

Hazin bir ses hülyalarım bölüyor, soluğunu derinleştiriyor, ürkek, esaretten yılgın bakışlarım sesin sahibine çevirip, sonra tereddüt dolu gözlerini, Çirçik nehrine uzatıyor, umursamaz bir tavırla devam eden serzenişi dinliyordu...

Sonya burnunun dibine kadar sokulup:

– Enes, diye sürdürüyor konuşmasını. Neden kaçırıyorsun insanlardan?

Bu ses, bu soru hissiyatını alt üst ediyor Enes'in. İçinde tuğyan vaktini yaşayan duygularına aldırış bile etmeden, kısık, inadına titrek bir sesle:

– Bilmem, diyor. Hiç düşünmedim şimdiye kadar.

Sonya:

– Çocukluk yıllarımdan beri hiç kimseyle gönül alış verişim olmadı. Yanlış anlamamı istemem. Sadece sen hakim oldun duygularıma.

Kaçamak bakışlarıyla Sonya'yı mitralyöz gibi tarayıp geçiyor, sıkıntısından çehresine gün görmedik bozartılar düşüyordu. Titrek dudaklarının arasından mırıltı halinde cevap sunmaya çalıştı:

– Zaten arkadaş değil miydik? Bahçede, laboratuvarında selamlaşmıyor muyduk?

Genç kız, bir nefes kadar Enes'e yaklaşıyor, gözlerindeki oynak, esrarlı pırıltularla, caddenin kenarından gelip geçenlere kısa bakışlar uzatıyor, hazin, yalvarmaklı, nazik, saygılı bir ses:

– Öylesi değil, diye serzenişe geçiyor. Gözlerinin içine büyüülü bir eda ile bakıyor. Zayıf düşürmeye çabalıyor Enes'i.

– Öylesi değil.

Bu sözler altın kadehlerden dudaklara kavuşan, kavuşup çöl susuzluğunu gideren, berrak, yürek ferahlatan sular gibi Enes'in gönlünün kapılarını aralıyor, sükûtle verilmiş en duygulu cevabı sunuyor bakışları?..

– Sonya, ben doğduğum yerlerde bırakmışım yüreğimi. Demek istiyor... Ana, baba, kardeş sevgisinden başka sevgi tanımadım; diyecek oluyor, gözbebeklerinde duygusallığın sihirleri çözülüyordu sanki. Sonra ayaklarının ucuna yıkıyor sır veren gözlerini. Kim bilir, belki de sırf bu yüzden, mühür yemiş sükûtunu bozmak istemiyor...

Gün batmaya başlıyor ufuklardan, uzaktan kesik kesik ötüşen kuş sesleri yetişiyor kulağına... Batan günle beraber Taşkent'in semalarında solgun ışıklar can veriyor... Mor bir tül çekiyor perdesini günün yüzüne, Çirçik Nehri'nin suları ninni söylüyor vahaya... Sokaklardaki insan seli çekilip kayboluyor birden, yalnız hissediyorlar kendilerini Taşkent'in kucığında...

* * *

Hiçbir ölçü tanımayan saçları, omuzlarının üzerine sere serpe dökülmüştü. Bugün sınıftan birlikte çıktılar. Kıskanç hasetli bakışların sağanağından, yine birlikte uzaklaşıp gözlerden kaybolmaya çalıştılar. Sonya, Enes'in dikkat kesildiği hiçbir şeye aldırış etmiyor, her an biraz daha çekicilik kazanan gözleriyle Enes'in dünyasına nüfuz etmeyi çabuklaştırmaya bakıyordu.

Fakültenin sıralarında ikisinin de son yıllarıydı. Sonya Kalpaçova sırf bu yüzden, zamanı değerlendirmek istiyor, Enes'i sıcak duygularının mahmurluğunda eğlemeye çalışıyordu...

– Yoruluncaya kadar dolaşalım bugün.

Tavırlarında hâlâ sıklılganlık ve kararsızlık vardı. Artık ne söylense itirazı beceremiyordu. Sonya, Enes'in davranışlarında

buruk bir çekingenlik hissediyordu... İçine kapalı dünyasından dışa açılmanın güçlüğüne seziyor, fakat olup bitenlere ne müdahale etmek istiyor ne de müdahalesiz durabiliyordu. Sadece elinde bulundurduğu zamanın son fırsatlar olduğunu düşünüp, kazanmak istiyordu Enes'i.

Önce Sonya'nın gözlerinin içine olumsuz bir cevap hissiyatıyla bakmak istiyor, sonunda göz göze gelmekten bile utanıp bakışlarına başka istikametler vermeye çalışıyor... İlgisizliğini kısa bir müddet sürdürebilmesine rağmen, ufkunda ısrar eden bakışlarda, hiçbir çekimserlik görmeyişi, kendisine cesaret veriyor. Kısık bir ses, olumlu yönde bir cevap ulaştırıyor genç kıza:

– Nasıl istersen...

* * *

Koğuştaki ranzasının üzerine uzanmış, yüzünü pencereden yana çevirmişti. Gökyüzü geceye rağmen aydınlıktı. Ay, billur bir zembil gibi gökyüzüne asılmış, dünyayı loş bir ışıkla aydınlatmaya çalışıyordu

Pencerenin puslu görüntüsünden dışarıya yansıyan bakışları, kısa bir müddet sonra donuk pırıltılar halindeydi... Kirpiklerini aralayan görüntünün, fersiz huzmeleri beyinle beraberliğini sürdürüyor olamazdı. Dışarıdaki manzara başka, kafasındaki düşünceler daha, başkaydı.

Vakit oldukça ilerlemiş, koğuştaki artık herkes uyumuştur. Gece- nin bu koyulaşmış anlarında, içinde bir rahatsızlık, duygularında yakıcı bir depresme vardı.

Dün, o yaprakları sararmaya yüz tutmuş ağacın altında, bugün, gezip dolaştığı yollarda, hayatının akışını değiştiren bir şeyler olmuştu.

Sonya yıllardır törpülediği, görünmez gemler vurarak susturduğu duygularını deşifre etmişti. Çaplı bir inkılap olmuştu hayatında. Belki de bu inkılapla birlikte, henüz adını koyamadığı bir çilenin öldürücü ıstıraplarına talipti.

Her meselesini iç ürpertiyle düşündüğü yatağında, yüreği kasırgaya tutulmuş çaresiz bir ağacın titreyen dalları, yaprakları kadar sıkıntıdaydı...

– Sonya hayatına giren bir casus muydu?

Garip lâflar etmiş, oldukça yürekli konuşmuştu. Okulun bahçesinde, kendisinden bir nefes bile ayrılmaksızın, gölgesi gibi gezişi, bir gönül hikâyesi olmayabilirdi. Üstelik bu tip hadiselerin, yaşanmakta olduğu toplum içinde, akıl almaz çeşitlerine defalarca şahit olmuştu. Yoksa “Sonya Kalpaçova” bir muhbir miydi?

Beynine bir muştu gibi çakılan sorular, titreşim yüreğinin başında çöreklenip Enes’i vehme sürükledi...

Zaman zaman kaçamak bakışlarının görüntüsüne düşen kıza, şimdi arkadaşlık, yarenlik sözü vermişti.

İç huzursuzluğunun geniş boyutlara ulaştığı yatağında, sağa sola dönüyor, ruhunu bunaltan düşüncelerini hassas bir terazinin kefelelerine koyup tartmaya çalışıyor, sonunda ortaya kaskatı bir pişmanlık çıkıyordu.

Sonya Komünist partisine kayıtlı bir kızdı. Okulun içinde rejimin daha şimdiden güven duyduğu, umut beslediği simalardan birisi...

Ona gönül penceresinden küçük bir gedik açıp hissiyatından kırıntılar sunmuştu. Sonya’nın kendisini ezberlemiş gibi konuşması küçük, önemsenmeyecek bir hadise olamazdı.

– Hayata zayıf bir iplikle bağlısın, demişti. Sürekli insanlardan kaçırıyorsun. Hele son günlerde, kahredici bir düşüncenin kozasını

kuramayışını hayretler içinde seyretmekteyim. Şahıs ayırmadan bütün insanlara, karşı itimatsız, şüpheci bir tavır içindesin.

Yıllardır aynı sıralarda talebeyiz. Selamlattığın iki üç kişiyi aşmaz. Seni bunlar için kınamıyorum. Doğrusu ben de senin gibi sadık bir dost, candan bir arkadaş bulamamanın acılarını hissederek yaşadım. Karşına çıkanların göz, bebeklerinde şehvet ve menfaat arzularının raks ettiğini gördüm. Beraber olmak isteyenlerinde, sadece menfaatin çığlıkları vardı. Bunları gezdiğim için, yakınlık peydah etmek isteyenlerden nefretle kaçtım. Hep bu yüzden, duygularım peşin bir hükümle vuslata galebe çaldı...

Beni yanlış anlamamı istemem. Dünyamda açıklığa kavuşmamış bir sır, bitmeyen merak gibisin. Anlattıklarım sana boş, anlamsız bir takım saçmalıklar gibi gelebilir. Özel bir arzu, garip bir hisle adeta sende ihtisas yaparak insan denilen meçhulü incelemeye çalışıyorum... Sana bir nefes kadar yakın olmak, seni deşifre etmek, kitaplaştırmak istiyorum. Dış dünyaya gönlünün kapılarını açıp seni çözmeye çalışacağım. Daha doğrusu seni karamsarlıktan kurtarıp yeni, berrak bir dünyaya çekerek, rahatlatmak istiyorum. Bana güven duymalısın. Her insanın ılık bir arkadaşlığa ihtiyacı vardır.

Sonya bir çırpıda Enes'i hayrete düşüren sözler söylemişti. Kesif bir sis dağının perdelerini aralayan düşünceleri, yüreğinde köpük köpük kabaran bir heyecana dönüştü. İçinde nihayetsiz uçurumlar açan bir soruyu boğuk bir sesle Sonya'ya ulaştırabilirdi:

– Milliyetimizin ayrılığı seni bir nebze olsun düşündürdü mü?

Sonya zeki bir kızdı. İnsanı tahlil gücü kuvvetli, sezgilerinde az yanılmış birisiydi.

– Hepimiz insan değil miyiz? Irk, renk, dil bile bir yerde sükût edebilir. Üstelik ikimiz de Sovyet Sosyalist Cumhuriyet Birliği'nin çocukları değil miyiz? Ben Komünist partisine hayran ve kayıtlı

bir vatandaşım. Sanırım, siz de aynı fikirdesiniz. Hem şu an konuşacağımız Şeyler değil bunlar.

Enes Sonya'nın gözlerinin içine ezik bir hissiyatla bakıp yutkundu. Cevap yerine sktu tercih ediyordu. Düşünceleri bile azap olan beraberliğin hlasasını yapıyor, gerçekle, meyleden gönlünün arasındaki tenakuzları yakaladıkça bunalıyor, soğuk soğuk terliyordu.

Artık sabah yakındı. Kanı beyninde dibek dven düşüncelerle fokurdarken, gözlerini szen uyku, onu sıkıntıların kollarından sıyrıp alıyor, sihirli bir rahatlığın kucağına bırakıyordu... Toprağın sinesinden kopup boy veren ne varsa üzerine bozartı düştü. Artık sararan yapraklar, titrek gönüllü dallarından birer birer düşmekte, sonbahar ortalıkta hazin bir manzara sergilemekteydi. Tabiat Taşkent'te renk değiştirdi. Havalarda geceleri insanın iliklerine işlercesine soğuktu.

* * *

Enes, son günlerde kendisini kontrol etmeye çalışmaktadır artık. Utanç duyan gözlerini çevresinde fazla gezindiremiyor. Sonya hayatına mühür gibi kmş, artık zaman ne onunla ne de onsuz oluyor...

* * *

Sınıfta birbirlerine duydukları yakın alkadan artık herkes haberdardı. Peter hırçın mizaçlı, kızıl yzly delikanlı; Sonya'yı kaybetmek üzere olduğunu seziyor, onu adım adım takip ediyordu. İhtiras pırlıtlarıyla kıvılcımlaşan gözleri Sonya'nın benliğinde otoritesini kurmak istiyor, varamadığı sonuç sadece Enes'e karşı olan kinini artırmaya yarıyordu.

Bazen el yordamıyla gözlerinin önüne kadar düşen kızıl sarısı saçlarını parmaklarını taraklaştırarak geriye alıyor, duygularını, Sonya'nın kaçamak bakışlarında ima yoluyla vurgulamaya çalışıyordu... Aslında Enes de Sonya da zor durumdaydı... Enes Rus asıllı talebelerle Türk asıllı talebelerin bakışlarındaki manayı sindiremiyor, zaman zaman kararsızlık içinde çırpınıyordu...

Kahredici tavırların, kindar bakışların ufkunda bekledikçe, sükût omuzlarına bir kâbus gibi çöküp kalıyordu. Görünmez bir kamçı saklıyor körpe duygularının üzerine; hislerini insafsızca kanatıyor. Gönlündeki ılık, samimi bir arkadaşlığın üzerine kezzap döküp parçalıyor, her şey anında silinip kayboluyordu buharlaşan gözlerinde.

* * *

Uzun bir aradan sonra bulutlar Taşkent'in üzerine sağanak halinde yağmurlarını bıraktı. Şimdi caddelerin kenarlarındaki ağaçlar uğulduyor, hırçın rüzgârın dudağında ıslıklaşıp kulaklarda dehşet verici çığlıklarla patlıyordu. Yüzlere şamar şamar inen hınçlı bir yağmur, süratini gittikçe artırdı... İyice ıslanmışlardı. Sokak lambalarından yayılan fersiz ışıklar, puslu havanın dumanlarını güçlükle aralıyor, yürürlerken yağmurların biriktirdiği gölcüklerin farkına varamadan, batıp çıkarak ilerliyorlardı... Bütün bunlara rağmen, sokaktalardı. Enes sırlıslık oluşun verdiği rahatsızlığı açık etmek istemiyordu.

Sonya, Enes gibi yatılı okuyan bir talebe değildi Evleri do-laştıkları caddeye yakındı. Anne, baba ve kendisinden başka bir kardeşi daha vardı.

Enes'in vereceği cevap için sıkıştırıyor, sık sık:

– Kararın, diye ısrar ediyordu.

Hava sert ve rüzgârlıydı. Yağmur birkaç dakika önce dinmiş, sokaklar çamur çepel içinde yüzmekteydi. Fırtınaya dönüşen rüzgâr esrarlı helezonlar çizerek kuytularda biriken suların üzerinde halkasını genişletiyordu... Enes'e evlilik teklifinde bulunmuştu. Caddenin içlere ürperti veren korkunç çehresi, ıslak kaldırımlar boyunca sürüp gitti.

Enes:

– Babam bilir, dedi. Ona sormadan cevap vermem olmaz. Bizlerde adettir bu Sonya, ata “evet” demeden olmaz böyle şey.

Sonya'nın çehresi birden değişiyor, ıslanmışlığını, o iliklerine kadar işleyen soğuğu umursamadan, kırık bir gönülle:

– Yaz, diye mırıldanıyor. Sensiz olamayacağımı bile bile yazmalısın. Atandan mektup gelince bana hayatımın en kutsal müş-tusunu getirip yüzümü güldürmelisin.

Enes, heyecan yüklü çehrenin sahibine kırpık gözlerle bakıyor, rüzgârın uğultusunu aşan bir sesle Sonya'ya sesleniyor:

– Ya sen, sen müsaade aldın mı?

Sonya cüretli bir sesle cevaplıyor Enes'i:

– Sadece bir Türk'le evlenmek istediğimi söyledim onlara. Bizde kararı evlenmek isteyenler verir.

* * *

Gök mavisinde, tabiatın rengi solgun... Yakmadan ısıtan bir güneş Taşkent'i muhabbet pırılıtlarıyla kuşatmakta.

Günlerden pazar, vakit on dört sularındaydı. Sonya cadde boyunca uzanan binaların vitrinlerini seyretmekte, sık sık sabırsız bir gönülle kolundaki saatin akrep ve yelkovanını takip etmekteydi. Kaldırımları mitralyöz gibi tarayan bakışları, kalabalıkların arasında bir şeyler arıyor, bazen bulduğunu sanıp, gülümsüyor,

beklediğini bulamayınca, neşesi sönüp yüzüne koyu bir kederin gölgeleri düşüyordu.

Umutla umutsuzluğun, arasında çırpınmaktaydı gönlü. Yeniden irdeliyor kalabalığı, aşınası olduğu bir yüzü arayıp açığa çıkartmak istercesine keskin bakıyor istikametine... Sonra Enes düşüyor birden görüntüye. Kalabalığı yaran iri adımlarla kapamıyor mesafeler... Heyecanlı, hatta ölçsüz bir ses dalgalanıp yayılıyor meydanlıkta. Herkes garip çehrelerle bakışıyor Sonya'ya:

– Eneees!..

Hüyaları parça bölük, hayalleri yarıda kalan delikanlı, ismini haykıran sesin azametiyle irkilip, sahibini arıyor kalabalığın arasında... Nefesi daralıyor birden, soluğu göğüs kafesini zorluyor, nihayet karşısında bütün ihtişamıyla bekleyen genç kıza bakıp, çivilenmiş gibi duruyor kaldırımın ortasında. Gözlerinin derinliklerinde bir şeyler arıyor önce.

– Beklettim mi yoksa? diye çatallaşıyor sesi...

– Zararı yok, diyen cevap rahatlatıyor gönlünü. Birlikte kalabalığın arasından savuşup تنها sokaklara doğru yürüyorlar.

Sonya, sorular tazeliyor Enes'e... Güneş bir kilisenin üzerini yaldızlıyor, sonra uzaklarda bir minarenin metaline çarpıp kırılıyor ışıkları... Ve kıvılcımlar yayılıyor Taşkent'in ufuklarına sedef sedef. Sonya mahmur gözlerini, son ziyareti olan minarenin tepesinden indirip, Enes'e canın derinliklerinden sökülen pırıltularla bakıyor... Mahcup, hatta hassasiyet taşıyan bir sesle hitab ediyor:

– Enes, şu önünde durduğumuz kiliseyi, uzaklardan güneş çarptıkça parıldayan minarenin burcunu görebiliyor musun?

Enes, önce Sonya'yı garip bakışlarla tahlile çalışıyor, sonra, gözlerinin içine kurşunlanmış bir insanın acılı mimikleriyle bakıyor... Buruk bir hissiyat, korkak, ürpertili bir çehrenin üzerinde budak deliği gibi duran gözler anlamım yitirmiş, mat, donuk

bir hale gelmiştir artık. Neşesi sönen dudaklarında titrek bir ses cevap vermeye çalışıyor:

– Evet, derken adeta inlemektedir... Görmekteyim...

Sonra Enes'i deşeliyor, üzeri küllenmiş duyguların açılması istiyor... Enes şüpheli bir tavırla, muhatabını süzüp saf bir hitapla sadece:

– Görmekteyim, diye bitiriyor. Sözün kapanması için başka yerleri, başka manzaraları gözetliyor... Fakat Sonya ısrarını sürdürüyor:

– Sence neyi ifade etmektedir gördüklerin?

Bu soru, bu ısrar Enes'in hissiyatını karıştırmaya kâfidir. İçinde söndürmeye çalıştığı vehim, yeniden diriliyor vicdanında. Soğuk bir ter basıyor bedenini. Sonya Enes'in alnında tomurcuklanan sıkıntı terlerine bakıyor, sorusunun cevabını bekliyor merakla...

Kilitli ağızların açılışı, fikir hürriyetinin ilanı mı diye bakıyor Sonya'nın gözlerinin içine. Enes'in, ürkek bakışlarından serpilen puslu pırlıtlarından bir şeyler anlamak istiyor Sonya. Buruk bir acıyla derinleştiriyor nefesini:

– Cevap vermeyebilirsin, diye mırıldanıyor...

Lakin kırıldığını sezdiriyor davranışları...

Enes, oldukça zor durumdadır artık... Her zamanki gibi fikirlerini yutkunup, üzerine rejimin alternatif tanımayan kelepçelerini vuruyor. Bir cevap şekli arıyor yorgun beyni... Ne zevahire dokunacak ne de yüreğinin başında zehirli hançer gibi durabilecek... Aslında iyi bilmektedir rejimin oyunlarını. Onun için hep kuralına göre oynamak taraflısıdır. Açık vermeden...

Ağızdan çıkan her söz, namlusunu terk eden kurşun gibidir. Geri dönemez yuvasına... Komünist partisine üye bir kızla arkadaşlık ettiğinin farkındadır artık. Ölçsüz sarf edilen söz-

lerin, sahibini ölüme götürdüğünü çok görmüştü Enes. Bunları düşündükçe rengi soluyor, buharlaşan gözlerinde ürkek kıvılcıklar kaynaşıyor ve nihayet Sonya'yı hoşnut etmeyen bir soru cümleleşiyor dudaklarının arasında:

– Bu gibi şeyleri konuşmasak olmaz mı?

Genç kız, ezik kahrolmuş duygularla bakmaktadır Enes'in gözlerine. Fikirlerinde yanılmamış oluşu incitiyor daralan ruhunu. Biliyor şüphe ve korkunun tedirgin ettiği yüreğin kolayca teslim olamayacağını.

– İki yabancı gibi diye mırıldanıyor. Tıpkı yalnızlıklarını gidermeye çalışan iki yabancı gibi... Ben sevmem öylesi arkadaşlığı. Dünyamızda bütün yasakların zincirleri kırılmalı. Bütün insanlık esaret altında yaşasalar bile biz hür yaşamalıyız. Vehmini ve sırlarını içinde saklayanlar bir bütün değildir. Nasıl hoşumuza giden dünyamızı aydınlatan bir olay karşısında birlikte haz alıyor, birlikte seviniyorsak, acılar da sevinçler gibi müşterek olmalı. Derdimizi birbirimizden saklıyorsak, söyler misin sence ne anlamı var bütünleşmenin?

Bana dilediğini sorabilirsin. Sırlarımın sende kalabileceğine ümitvarım.

Keder buruyor çehresini, dolukan gözleriyle içli içli bakıyor Enes'e. Titrek bir nefes, ihtar notalı bir ses yayıyor kısa mesafelere:

– Söylesene Enes, neyi ifade etmekte o gördüm dediğin yerler?

Sadece taştan, tuğladan yapılmış birer abide mi? Yoksa geçmişte bir gayeye matuf olarak yapılmış, şimdi sadece soluk bir manzara, bir anıt, tarihi bir kalıntı yahut bir müze midir görüklerin?

Kiliselerin çatısında eskiden çanlar çalarmış, minarelerin tepesinde yayılan Ezan sesleri gök kubbeyi inletirmiş... Bir ihti-yar, korkak bir itirafta bulunduğu için öğrendim bunları... Bū-

yüdüğüm çatının altında ikisinin de mensubu yoktu. Belki de öğrenmek için sormaktayım sana...

Şimdi camilerin avlusunda dolaşan birkaç ihtiyarın yorgun gölgesi, kilisenin etrafını ürpertili gözlerle araştırıp içeriye giren soluk umutlu insanlara rastlamaktayım. Sana bütün samimiyetimle sormaktayım Enes, sahipsiz kalmış bu garip manzaraların hiç ilginçtiği oldu mu? Yahut zaman zaman düşüncelerinde yer ayırıp kendine dert edindiğin bir yanı var mı?

Enes, soluk bir benizle bakıyor Sonya'ya, en kutsal varlığım bir nefes öncesi yitirmişçesine hissiyatı hançer yemiştir... Titremekte olan şahadet parmağını harareten kuruyan dudaklarının üzerine götürüp:

– Sus, diyen bir fısıltıyla inliyor... Konuşulmaz bunlar, başka şeyler düşün, başka şeyler sor bana.

Sonya'nın yüreği susmaktan yana değil. Enes, davranışlarıyla göz bebeklerindeki ürkek bakışlarla, rahatsızlığını koyuyor ortaya:

– Hiçbir malumatım yok bu konuda.

– Ben Hıristiyanım diye mırıldanıyor Sonya. Saklıyor muyum senden? Ya sen... Sen Müslüman değil misin?

Bu sözler, içindeki şüpheli kudurtan, düşüncelerini vesveseye salan davranışlar olarak devleşiyor beyninde. Karşılıklı bir oyun içinde konuşuyorlar adeta:

– İtimatsızlığın rahatsız etmektedir beni... Israra ne gerek var? Sordukların hakkında malumat sahibi değilim dedim sana. Hem başka şeyler yok mudur konuşacak? Bu iki sorunun mahiyeti midir bizleri yakınlaştıran?.. Dilersen ben sormaya başlayayım bu defa.

Sonya usanç verici bir çehreyle bakmaktadır Enes'e, kırık gönlünün neşesizliği, solan gün gibi Enes'in ufkuna gerilmekte, yüzündeki bütün hatlar isyanını haykırmaktadır...

– Bunlar bir aczin itirafı mı? Der gibi manidar huzmeler yanıtmakta, bir mana araştırır gibi, ısrarlı beklemektedir Enes'in gözlerinin içinde...

Enes zor durumun adamıdır artık:

– Güzelsin, diye mırıldanır, öyle olur olmaz şeylere takma kafanı.

Sonya acı bir tebessümle bakıyor Enes'in gözlerinin içine. Buruk bir ses karmaşık davranışlara cevap vermeye çabalıyor:

– Aklım erdi ereli bu tür iltifatlardan hep nefret etmişimdir. Keşke senden bu sözleri hiç duymamış olsaydım. Bu tür yaklaşımların varmak istediği sonu bilmekteyim. İhsanlar, sadece nefsin buyruğu olan arzularıyla değil, bilinmeyenleri de deşeyip gizlilikleri çözmekten haz alarak yaşamayı bilmeli. Şehvet dolu arzuların varabileceği başka bir son yoktur. Kozmopolit düşüncelere hayatımda yer vermemeye gayret etmişimdir.

Ağlamaklı baktı Enes'e. Gözlerinde keder pırıltıları kaynaştı:

– Güzelsin. Sırf bunun için beraberliği arzulamak, çok basit bir istek bence. Acılarımız sevinçlerimiz kıvançlarımız isyan eder buna. Fikir ve duyguların beraberliği, daha önemlisi inanç beraberliği renklendirmen hayatımızı. Bütünleşmek işte budur bence...

İnsanın başka şeyler konuşmaya, araştırmaya hatta çok şeyleri bulmaya, kaybetmeye bile ihtiyacı vardır. Bak, biraz önce sorduklarımı düşünmeye çalış. Bunlar yitirilmiş birer hayat bile olsalar, onları düşünmek, araştırmak çoğu kez geçmişini konuşup münakaşa etmek dahi bahtiyar kılar insanı.

Susmak, bütün gerçekler karşısında susmak aczin bir ifadesidir. Komünist Partisine üyeyim. O benim sadece dış dünyam. Bir de ayrıca iç dünyam vardır. Orada yasaklara ve devletlerin koyduğu bütün kurallara kafa tutar isyan ederim. İnsanın içinde biriken, taşmak isteyen bu sırlar var ya, beraberlik, bütünleşmek ve hayatı bölüşmek denilen arzu, daha çok bunun için olmalı. Dertlere bir sır ortağı, sonra da nefsin haz duyduğu arzular gelmeli peşinden...

Seni kendime arkadaş olarak seçişim fakültenin en yakışıklı siması olduğun için değildi. Suskun, vakur tenezzülsüz görünümünle bir muamma halinde oluşun, tıpkı bir mıkknatus gibi beni peşinden sürükledi.

Dehşet verici bir sırdın dünyamda. Seni çözebilmek, o sır dolu dünyana girip deşifre etmek, sonra sıkışan yüreğimin gizlilerini sana açarak rahatlamak istemiştım...

Karşılıklı bir alış veriş, ikili bir sıkıntıyı birlemek, dışa yansıtmaktan çekindiğimiz alemleri deşelemek, paslanmış prangaları kırıp mana alemini gezmek, onları hayatımı bölüşeceğim insanla konuşabilmek istiyorum. Ben bir Hıristiyan'ın çocuğuyum. Babam zaman zaman İncil'i de anlatır bize. Türkleri Müslüman diye duyarım. Din, hayatında tesirini kaybetmiş bir mazi mi? Yoksa korkudan sinmiş, küflenmiş bir arzu mudur yüreğinde. Sadece bunun için mi konuşmak istemeyişindeki ısrar. Enes, susturulan Ezan seslerini duyamayışın çekilmeyecek kadar güçlü bir acı mı yüreğinin başında! Yoksa Allah'a yönelmek istiyor, engelleri aşamıyorsun da bu yüzden mi kırgınsın insanlara? Ben bunları konuşmak istiyorum seninle...

Enes'in yüzünde acılı gamzeler filizlendi:

– Çelişkili konuştuğunun farkında mısın? Biraz öncesi yaşadığın evde dinsel meselelerin konuşulmadığından yakınmıştın. Şimdi babanın İncil’den kesitler anlattığını söylemektesin.

Mahecubiyet pırlıtları oynadı gözlerinde. Sonya, Enes’in te-reddütlerinin sebebini kavrar gibi oluyor; ılık, hassas, inandırıcı konuşmaya başlıyor birden:

– Affedersiniz, yanlış bir anlaşılma olmuş orada. Hata benim, açıklığa kavuşturamamışım demek. Bir şeyden bahsedip geçmek ona mensup olmak yahut gereken değeri vermek değildir elbet. Gerçeğe ne kadar yakın olduğu bilinmeyen mübalağalı konuş-malardan yakınmışımdır.

Ben bunları konuşarak öze yaklaşmak istiyorum. Sana nasıl yasak tanımadan düşüncelerimi açmışsam, senden de aynı şeyleri beklemekteyim. En azından bir şeyler söylemelisin, inandırmalı-sın beni...

Hem bu gibi şeyleri konuşmak bir eylem değildir anlıyor musun? Gerçekleri bilmemek, doğru büyüyerek toprağın derin-liklerine karışmak... Bunlar sebebi araştırılması gereken en tabii unsurlar olarak diri durmakta kafamda. Babam bilinçsiz olarak sık sık aynı cümleyi tekrarlayıp durur:

“İnsan sebepsiz olarak yaratılmadı...”

– Yeryüzü, gökler, bütün mahlûkat ve insan... Her biri dev bir muamma kafamda. İlim yorulmayan bir ısrarla sebepleri araştırmakta sonra akıllara durgunluk veren her şey mantık-sızca, gülünç bir ifade ile tesadüflerin kucağına bırakılıp orada yıkusuna terk edilmekte...

Bunda rejimleri rahatsız edici bazı meseleler olduğu kanaati uyanmakta bende. Mana... Müstakil düşünme yeteneğine ka-vuştuğum günden beri, hep bu gayenin merkezini araştırmaya başlamışım.